<u>בבית המשפט העליון</u>

רע"ב 6264/17

לפני:	כבוד השופט נ' הנדל
המבקש:	אלון סויסה
	נ ג ד
המשיבה:	מדינת ישראל
	בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו בתיק עת"א 49480-06-17
בשם המבקש:	עו"ד שגית פנחס

<u>החלטה</u>

מונחת בפני בקשה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו (עת"א 49480-06-17, כבוד השופט ג' גונטובניק), במסגרתה נדחתה עתירת המבקש נגד החלטה כי יופסקו עבודות השירות שנגזרו עליו – וכי הוא ירצה את יתרת עונשו בין כותלי הכלא.

1. בחודש דצמבר 2016, נגזר עונשו של המבקש ל-6 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בדרך של עבודות שירות, וזאת בהתאם להסכמות אליהן הגיעו הצדדים. ואולם, בחודש מאי 2017, הורה מפקח מחוז מרכז של שירות בתי הסוהר (להלן: המפקח) על הפסקה מנהלית של עבודות השירות.

ברקע להחלטת המפקח, עמדה השתלשלות האירועים הבאה: תחילה, המבקש לא התייצב לראיון קליטה לעבודות השירות – וזאת מבלי שיצר קשר עם כל גורם. הוא הגיע כעבור מספר ימים, כשבידו אישור מחלה. בהמשך, לאחר ביצוע יום עבודה אחד בלבד במקום בו שובץ, טען כי אינו יכול להוסיף לעבוד במקום עקב בעיות בריאות. המבקש זומן לשתי שיחות בירור, זו אחר זו, אך לא התייצב לשתיהן. המבקש הוצב

במקום עבודה אחר, אך אליו התייצב באיחור כך שמכסת המקומות התמלאה. בהמשך, שובץ במקום עבודה נוסף, שלישי במספר, אך אליו לא התייצב כלל. לבסוף, לא הגיע המבקש לשימוע שנקבע בעניינו. בהינתן כל האמור, ובהתאם להמלצת הממונה על עבודות השירות במחוז, הורה המפקח כי עבודות השירות תפסקנה, וכי המבקש ייחל בריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

בית המשפט המחוזי דחה, כאמור, את עתירת המבקש נגד החלטת המפקח. הוער, כי במסגרת העתירה לא הוצגה מלוא התמונה העובדתית וכי נמסרו עובדות באופן חלקי – עד כדי אי-ניקיון כפיים. על אף שהודגש כי נתון זה יכול להצדיק במקרים מסוימים מחיקת עתירות אסיר על הסף, דרך זו לא ננקטה. לגופם של דברים, בית משפט קמא דחה טענות שהעלה המבקש בדבר התעמרות כלפיו מצד הגורמים המוסמכים. נקבע, כי ניתנו למבקש הזדמנויות חוזרות ונשנות, אך הוא עשה דין לעצמו, לא התייצב פעם אחר פעם במקומות בהם הוצב וכן לא התייצב לשימוע. להשלמת התמונה יוער כי בהחלטתו מיום 30.7.2017, קבע בית המשפט קמא כי ריצוי העונש יידחה, לפנים משורת הדין, לתאריך 27.8.2017.

2. במסגרת הבקשה שבפניי, הפנתה באת כוח המבקש זרקור לתהליך השיקומי שעבר המבקש – המטופל במענה לבעיית התמכרות לסמים – וטענה כי לא ניתן לכך די משקל בהחלטה. באשר להשתלשלות העניינים המתוארת, שבה באת כוח המבקש על טיעונה בפני בית משפט קמא לפיו ההזדמנויות שניתנו למבקש לא היו "אמיתיות", אלא נגועות בדעה קדומה על רקע עבודות שירות שביצע בעבר. כן הסבירה, כי המבקש לא הגיע לשימוע עקב טעות גרידא, שכן סבור היה שייצרו עמו קשר טלפוני. בהינתן האמור, ביקשה באת כוח המבקש הזדמנות אחרונה לביצוע עבודות שירות, וטענה כי המבקש למד את הלקח.

3. לאחר שעיינתי בבקשה ובחומר שהוגש, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. למבקש ניתנו הזדמנויות רבות, בזו אחר זו, על ידי הגורמים הרלוונטיים. ואולם, עולה כי הוא החמיץ אותן פעם אחר פעם – החל בהתנהלותו מול מקומות העבודה, שאליהם לא התייצב או התייצב באיחור; דרך יחסו להוראות הגורמים המוסמכים, לרבות אי הגעתו לשיחות בירור שנקבעו לו; וכלה באי התייצבותו לשימוע שנקבע בעניינו. ניתן אף לומר, כי עצם קביעת השימוע היוותה מעין תמרור אזהרה – אך המבקש לא שעה לו. בהקשר זה יודגש, כי המבקש חתם על טופס הזמנה לשימוע ואף תוזכר אודותיו מספר פעמים. משכך, איני מוצא בסיס לניסיון להעביר את האחריות לאי-התייצבותו לשימוע לעברם של הגורמים המנהליים.

בחינת התנהלות הגורמים הרלוונטיים מול המבקש, מלמדת כי זו הייתה מדודה וזהירה. פעם אחר פעם, נעשו ניסיונות להשיב את המבקש למסלול ביצוע העבודות, אך הלה לא שב לדרך הישר. משכך, אין בידי לקבל את טענת הסנגורית לפיה לא ניתנה למבקש הזדמנות ממשית ו"אמיתית" לריצוי העונש. ההזדמנות ניתנה על ידי הגורמים המוסמכים, אך המבקש לא אימץ אותה. כן יצוין, כי לא דובר במעידה חד פעמית מצד המבקש, אלא דומה כי דובר במעין דפוס פעולה שסופו באי התייצבותו לשימוע. באומרי כך, איני מתעלם מהתהליך השיקומי – המבורך – שעובר המבקש. יחד עם זאת, סבורני כי לא ניתן להתעלם ממסכת האירועים המתוארת, ומכך שכבר ניתנו למבקש הזדמנויות רבות לבצע את המוטל עליו. אף זהו מדד לדרכי שיקום.

יש לזכור, כי עבודות השירות אינן בגדר התנדבות או מחווה של רצון טוב. מדובר בדרך חלופית ומקלה יותר לריצוי עונש מאסר (רע"ב 4192/17 פלוני נ' שירות בתי הסוהר - הממונה על עבודות שירות (20.7.2017)). בהתאם, מי שהורשע ונידון לעבודות שירות, נדרש לעשות כל מאמץ לבצע את המוטל עליו, ולא להקל ראש בהוראות הגורמים המוסמכים.

בענייננו, דומה כי המבקש לא פעל בדרך זו, וניתן לומר שאף רחוק מכך. זאת מנקודת מבטו של הנידון לעבודות שירות. מנקודת מבטם של האחראים על עבודות השירות, עולה כי אלה לא נהגו בצורה נמהרת. בגדר שילוב בין הדין לבין לפנים משורת הדין, יוצא כי בפועל, הוענקו למבקש הזדמנויות לאחר מחדליו – כדי למנוע את התוצאה של ריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. ואולם, המבקש התעלם מההתראות והאזהרות שהוצגו בפניו. כאמור, על הנידון לעבודות שירות להבין כי אין זה עונש וולונטרי. ליתר דיוק, ניתן לצעוד במסלול זה בכפוף לשיתוף פעולה מצדו. אך, משבחר שלא לשתף פעולה, התוצאה היא ריצוי עונש מאסר שלא בעבודות שירות. העונש נגזר על ידי בית המשפט, וצורתו במקרה זה, במהותו של עניין, נקבעה על ידי המבקש. אין אפוא מקום להתערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי. לא מדובר בהפרה אחת, אלא בשורה של הפרות, ובהזדמנות לתקן דרך שהמבקש התעלם ממנה. התוצאה היא מידתית ואין עילה בדין להתערב בה, או הצדקה להענקת רשות ערעור.

4. הבקשה נדחית.

על המבקש להתייצב לתחילת ריצוי עונשו בבימ"ר "הדרים", ביום 27.8.2017, לא יאוחר מהשעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס בטלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ב באב התשע"ז (14.8.2017).

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 17062640_Z01.doc מא
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il